

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ
Vedic Literature of Ancient India

ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ ବାଜସନେୟୀ ମାଧ୍ୟନ୍ଦିନ ସଂହିତା

(शुक्ल यजुर्वेद - वाजसनेयी माध्यन्दिन संहिता)
(Shukla Yajurveda - Vaajasaneyi Maadhyandina Samhitaa)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଶ୍ରୀ ଶେଷଦେବ ଦାଶ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦନା

prakash@scholarshoppe.com

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଜିଲ୍ଲା ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ବୈଦିକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପରିଷଦ,

ସମ୍ବଲପୁର, ଓଡ଼ିଶା

klpandajsg@gmail.com

ଶ୍ରୀ ସେଷଦେବ ଦାଶ

ପୋତାମାରି ଗଡ଼, ସାନଖେମୁଣ୍ଡି,

ଗଞ୍ଜାମ, ଓଡ଼ିଶା

sesanirbhaya@gmail.com

ପଦ୍ମଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଅପ୍ୟୟ

।। ଅଥଃ ସପ୍ତତ୍ରିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ।।

ଦେବସ୍ୟ ତ୍ୱା ସବିତୁଃ ପ୍ରସବେଶ୍ଚିନୋର୍ବାହୁଭ୍ୟାଂ ପୁଷ୍ଟୋ ହସ୍ତାଭ୍ୟାମ୍ ।
ଆ ଦଦେ ନାରିରସି ॥ ୧ ॥

ଯୁଞ୍ଜିତେ ମନ ଉତ ଯୁଞ୍ଜିତେ ଧିୟୋ ବିପ୍ରା ବିପ୍ରସ୍ୟ ବୃହତୋ ବିପଶ୍ଚିତଃ ।
ବି ହୋତ୍ରା ଦଧେ ବୟୁନାବିଦେକ ଇନ୍ଦ୍ରହୀ ଦେବସ୍ୟ ସବିତୁଃ ପରିଷ୍ପତିଃ ॥ ୨ ॥

ଦେବୀ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ମଖସ୍ୟ ବାମଦ୍ୟ ଶିରୋ ରାଧ୍ୟାସଂ ଦେବୟଜନେ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ।
ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ॥ ୩ ॥

ଦେବ୍ୟା ବମ୍ବେୟା ଭୂତସ୍ୟ ପ୍ରଥମଜା ମଖସ୍ୟ ବୋଦ୍ୟ ଶିରୋ ରାଧ୍ୟାସଂ ଦେବୟଜନେ
ପୃଥିବ୍ୟାଃ ।
ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ॥ ୪ ॥

ଇୟତ୍ୟଗ୍ର ଆସୀନ୍ନଖସ୍ୟ ତେଦ୍ୟ ଶିରୋ ରାଧ୍ୟାସଂ ଦେବୟଜନେ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ।
ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ॥ ୫ ॥

ଇନ୍ଦ୍ରସୌଜି ସ୍ତ୍ର ମଖସ୍ୟ ବୋଦ୍ୟ ଶିରୋ ରାଧ୍ୟାସଂ ଦେବୟଜନେ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ।
ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ।
ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ।
ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟ ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ॥ ୬ ॥

ପ୍ରେତୁ ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ତତିଃ ପ୍ର ଦେବ୍ୟେତୁ ସୁନୃତା ।

ଅଛା ବୀରଂ ନୟଂ ପଞ୍ଜିରାଧସଂ ଦେବା ଯୁଜ୍ଞଂ ନୟନ୍ତୁ ନଃ ।

ମଖାୟ ତ୍ବା ମଖସ୍ୟ ତ୍ବା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ।

ମଖାୟ ତ୍ବା ମଖସ୍ୟ ତ୍ବା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ।

ମଖାୟ ତ୍ବା ମଖସ୍ୟ ତ୍ବା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ॥ ୭ ॥

ମଖସ୍ୟ ଶିରୋଽସି ।

ମଖାୟ ତ୍ବା ମଖସ୍ୟ ତ୍ବା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ।

ମଖସ୍ୟ ଶିରୋଽସି ।

ମଖାୟ ତ୍ବା ମଖସ୍ୟ ତ୍ବା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ।

ମଖସ୍ୟ ଶିରୋଽସି ।

ମଖାୟ ତ୍ବା ମଖସ୍ୟ ତ୍ବା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ।

ମଖାୟ ତ୍ବା ମଖସ୍ୟ ତ୍ବା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ମଖାୟ ତ୍ବା ମଖସ୍ୟ ତ୍ବା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ମଖାୟ ତ୍ବା ମଖସ୍ୟ ତ୍ବା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ

॥ ୮ ॥

ଅଶ୍ୱସ୍ୟ ତ୍ବା ବୃଷ୍ଟଃ ଶକ୍ନା ଧୂପୟାମି ଦେବୟଜନେ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ।

ମଖାୟ ତ୍ବା ମଖସ୍ୟ ତ୍ବା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ।

ଅଶ୍ୱସ୍ୟ ତ୍ବା ବୃଷ୍ଟଃ ଶକ୍ନା ଧୂପୟାମି ଦେବୟଜନେ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ।

ମଖାୟ ତ୍ବା ମଖସ୍ୟ ତ୍ବା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ।

ଅଶ୍ୱସ୍ୟ ତ୍ବା ବୃଷ୍ଟଃ ଶକ୍ନା ଧୂପୟାମି ଦେବୟଜନେ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ।

ମଖାୟ ତ୍ବା ମଖସ୍ୟ ତ୍ବା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ।

ମଖାୟ ତ୍ବା ମଖସ୍ୟ ତ୍ବା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ।

ମଖାୟ ତ୍ବା ମଖସ୍ୟ ତ୍ବା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ।

ମଖାୟ ତ୍ବା ମଖସ୍ୟ ତ୍ବା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ॥ ୯ ॥

ରଜବେ ତ୍ୱା ସାଧବେ ତ୍ୱା ସୁକ୍ଷିତୈଃ ତ୍ୱା ।
ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟା ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ।
ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟା ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ।
ମଖାୟ ତ୍ୱା ମଖସ୍ୟା ତ୍ୱା ଶୀର୍ଷ୍ଣେ ॥ ୧୦ ॥

ୟମାୟ ତ୍ୱା ମଖାୟ ତ୍ୱା ସୂର୍ଯ୍ୟାୟ ତ୍ୱା ତପସେ ।
ଦେବସ୍ତା ସବିତା ମଧ୍ୱାନକୁ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ସଂସ୍କୃଗନ୍ଧାହି ।
ଅର୍ଚିରସି ଶୋଚିରସି ତପୋଽସି ॥ ୧୧ ॥

ଅନାଧୃଷ୍ଟା ପୁରସ୍ତାଦଗ୍ନୋରାଧିପତ୍ୟ ଆୟୁର୍ମେ ଦାଃ ପୁତ୍ରବତୀ ଦକ୍ଷିଣତ ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟାଧିପତ୍ୟେ ପ୍ରଜାଂ
ମେ ଦାଃ ।
ସୁଷଦା ପଶ୍ଚାଦ୍ଦେବସ୍ୟ ସବିତୁରାଧିପତ୍ୟେ ଚକ୍ଷୁର୍ମେ ଦା ଆସ୍ତୁତିରୁତ୍ତରତୋ ଧାତୁରାଧିପତ୍ୟେ
ରାୟସ୍ତୋଷଂ ମେ ଦାଃ ।
ବିଧୃତିରୁପରିଷ୍ଟାଦ୍-ବୃହସ୍ପତେରାଧିପତ୍ୟେ ଓଜୋ ମେ ଦା ବିଶ୍ୱାଭ୍ୟୋ ମା ନାଷ୍ତାଭ୍ୟସ୍ତାହି
ମନୋରଶ୍ମାସି ॥ ୧୨ ॥

ସ୍ୱାହା ମରୁଦ୍-ଭିଃ ପରି ଶ୍ରୀୟସ୍ତ ଦିବଃ ସଂସ୍କୃଗନ୍ଧାହି ।
ମଧୁ ମଧୁ ମଧୁ ॥ ୧୩ ॥

ଗର୍ଭୋ ଦେବାନାଂ ପିତା ମତୀନାଂ ପତିଃ ପ୍ରଜାନାମ୍ ।
ସଂ ଦେବୋ ଦେବେନ ସବିତ୍ରା ଗତ ସଂସୂର୍ଯ୍ୟେଣ ରୋଚତେ ॥ ୧୪ ॥

ସମଗ୍ନିରଗ୍ନିନା ଗତ ସଂ ଦୈବେନ ସବିତ୍ରା ସଂ ସୂର୍ଯ୍ୟେଣାରୋଚିଷ୍ଟ ।
ସ୍ୱାହା ସମଗ୍ନିସ୍ତପସା ଗତ ସଂ ଦୈବ୍ୟେନ ସବିତ୍ରା ସଂସୂର୍ଯ୍ୟେଣାରୁଚତ ॥ ୧୫ ॥

ଧର୍ତ୍ତା ଦିବୋ ବି ଭାତି ତପସସ୍ତୃପିବ୍ୟାଂ ଧର୍ତ୍ତା ଦେବୋ ଦେବାନାମମର୍ତ୍ୟସ୍ତପୋଜାଃ ।
ବାତମସ୍ତେ ନି ଯୁକ୍ତ ଦେବାୟୁବମ୍ ॥ ୧୬ ॥

ଅପଶ୍ୟଂ ଗୋପାମନିପଦ୍ୟମାନମା ଚ ପରା ଚ ପଥିଭିଷ୍ଟରକ୍ରମ୍ ।
ସ ସପ୍ରୀତୀଃ ସ ବିଷ୍ଣୁଚୀର୍ବସାନ ଆ ବରୀବର୍ତ୍ତ ଭୁବନେଷ୍ଠକ୍ରଃ ॥ ୧୭ ॥

ବିଶ୍ୱାସାଂ ଭୁବାଂ ପତେ ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ମନସ୍ତସ୍ମତେ ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ବଚସ୍ତସ୍ମତେ ସର୍ବସ୍ୟ ବଚସ୍ତସ୍ମତେ ।
ଦେବଶ୍ଚୁଷ୍ମଂ ଦେବ ଘର୍ମ ଦେବୋ ଦେବାନ୍ ପାହ୍ୟତ୍ର ପ୍ରାବୀରନ୍ତୁ ବାଂ ଦେବବୀତୟେ ।
ମଧୁ ମାଧ୍ୱୀଭ୍ୟାଂ ମଧୁ ମାଧ୍ୱଚୀଭ୍ୟାମ୍ ॥ ୧୮ ॥

ହୃଦେ ହ୍ରା ମନସେ ହ୍ରା ଦିବେ ହ୍ରା ସୂର୍ଯ୍ୟାୟ ହ୍ରା ।
ଉର୍ଧ୍ୱୋ ଅଧ୍ୱରଂ ଦିବି ଦେବେଷୁ ଧେହି ॥ ୧୯ ॥

ପିତା ନୋଽସି ପିତା ନୋ ବୋଧି ନମସ୍ତେ ଅତୁ ମା ମା ହିଂସୀଃ ।
ତୃଷ୍ଣମକ୍ରସ୍ତ୍ୱା ସପେମ ପୁତ୍ରାନ୍ପଶୁନ୍ନୟି ଧେହି ପ୍ରଜାମସ୍ତାସୁ ଧେହ୍ୟରିଷ୍ଟାଃହଂ ସହ ପତ୍ୟା
ଭୃୟାସମ୍ ॥ ୨୦ ॥

ଅହଃ କେତୁନା ଭୁଷତାଃ ସୁଜ୍ୟୋତିର୍ଜ୍ୟୋତିଷା ସ୍ୱାହା ।
ରାତ୍ରିଃ କେତୁନା ଭୁଷତାଃ ସୁଜ୍ୟୋତିର୍ଜ୍ୟୋତିଷା ସ୍ୱାହା ॥ ୨୧ ॥

ଋଷି, ଦେବତା ଓ ଛନ୍ଦ ବିବରଣୀ

॥ ଋଷିଃ ॥

୧, ୩-୧୭ - ଦଧ୍ୟାଙ୍ ଆଧର୍ବଣଃ | ୨ - ଶ୍ୟାବାଶ୍ଵଃ | ୧୭-୨୧ - ଦୀର୍ଘତମାଃ ॥

॥ ଦେବତା ॥

୧ - ସବିତା, ଅଗ୍ନିଃ | ୨ - ସବିତା | ୩ - ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀଃ | ୪ - ବଲ୍ଲୀକବପାଃ |
୫ - ବରାହବିହତଃ | ୬ - ଆଦାରଃ | ୭-୧୧, ୧୪-୧୯, ୨୧ - ଧର୍ମଃ | ୧୨ - ପୃଥିବୀଃ |
୧୩ - ଧର୍ମଃ, ପ୍ରାଣଃ | ୨୦ - ଧର୍ମଃ, ପତ୍ନୀ, ଆଶୀର୍ବାଦ ॥

॥ ଛନ୍ଦ ॥

୧ - ନିତୃତ୍ ଉଷ୍ଠିକ୍ | ୨ - ଜଗତୀ | ୩ - ବ୍ରାହ୍ମୀ ଗାୟତ୍ରୀ | ୪ - ନିତୃତ୍ ପଂକ୍ତି | ୫ - ବିରାଟ୍
ବ୍ରାହ୍ମୀ ଗାୟତ୍ରୀ | ୬ - ଭୃଗିକ୍ ଅତିଜଗତୀ | ୭ - ନିତୃତ୍ ଅଷ୍ଟି | ୮ - ସ୍ଵରାଟ୍ ଅତିଧୃତି |
୯ - (୨)ଅତିଶକ୍ତୀ | ୧୦ - ସ୍ଵରାଟ୍ ପଂକ୍ତି | ୧୧ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ | ୧୨ - ସ୍ଵରାଟ୍ ଉକ୍ତତି |
୧୩ - ନିତୃତ୍ ଗାୟତ୍ରୀ | ୧୪ - ଭୃଗିକ୍ ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ | ୧୫ - ନିତୃତ୍ ବ୍ରାହ୍ମୀ ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ |
୧୬ - ଭୃଗିକ୍ ବୃହତୀ | ୧୭ - ନିତୃତ୍ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ | ୧୮ - ନିତୃତ୍ ଅତ୍ୟଷ୍ଟି | ୧୯ - ବିରାଟ୍ ଉଷ୍ଠିକ୍
| ୨୦ - ନିତୃତ୍ ଅତିଜଗତୀ | ୨୧ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ॥

॥ ଇତି ସପ୍ତତ୍ରିଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ସମାପ୍ତଃ ॥

